№ 137. Zeturtdeen, 1. dezembrî. 1911.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
par pastu pressuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uf ahrsemem:
par gadu . . . 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 2 „ 80 „
par 1/4 gadu . 1 „ 50 „
par 1 mehn. . — „ 60 „

Numurs maksâ 3 kap.

Pasta kasse № 17.

Isnahk 3 reises nedelâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un sestdeenâ, isnemot swehtku deenas.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Skrihweru ielâ № 35.

90. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

„Latweeschu Awises"

ar **1912.** gadu, kâ sawâ **91.** gada gahjumâ, isnahks

3 reis nedelâ.

Strahdadamas ari jo projam **tristigâ** un **tautiskâ garâ**, **„Latw. Awises"** zentisees weizinat muhsu dsimtenê un latweeschu tautâ **tizibu, tikumibu** un **weseligu tautisku apsinu.** — **„Latweeschu Awises"** pasneegs katrâ nodalâ **kodoligus rakstus** un **droschas sinas.** Kaut gan Jelgawâ isnahkdamas, **„Latweeschu Awises"** peegreesis peederigu wehribu **Widsemes** un **zitu apwidu** latweeschu dsihwei, kâ it sewischki ari **Rigai,** kâ latweeschu dsihwes zentram. — Isnahkdamas **trihs reises** nedelâ — **otrdeenâs, zeturtdeenâs** un **sestdeenâs** — **„Latweeschu Awises"** zeen. lasitaji dabus **ahtras** un **jaunas,** kâ ari jo **plaschas sinas.** Awises maksa **paleek lihdschinejâ.**

Jelgawâ sanemot:	Ar peesuhtischanu:	Uf ahrsemem:
Par 1 gadu 2 r. 20 k.	Par 1 gadu 3 r. — k.	Par 1 gadu 5 r. — k.
„ 1/2 „ 1 „ 20 „	„ 1/2 „ 1 „ 60 „	„ 1/2 „ 2 „ 30 „
„ 1/4 „ — „ 60 „	„ 1/4 „ — „ 90 „	„ 1/4 „ 1 „ 50 „
„ 1 mehn. — „ 40 „	„ 1 mehn. — „ 50 „	„ 1 mehn. — „ 60 „

1912. gadam beidsotees, zeen. abonenti dabon kâ **besmaksas peeklikumu „Jelgawas Kalendaru 1913. gadam"** lihdsi, ar daillite-raturas un sinisku pamahzoschu rakstu nodalam, kâ ari daschâm bildem.

Lai peesuhtischanâ nezeltos nekahda nokaweschanâs waj trauzejumi, tad zeen. lasitaji teek laipni luhgti, isdarit pastellejumus pehz eespehjas drihsi un jau laikâ.

Atbildigais redaktors
N. Purinsch (Purinu Kläws).

Walsts dome.

26. nowembra sehdê turpina wispahrigâs debates likumprojekta leetâ par Holmas gubernas dibinaschanu. Biskaps Jewlogijs nobeidsi sawu garo runu likumprojektam par labu. Tapat likumprojektu aisstahw jo garâ runâ grafs Bobrinskis (mehrenais lab.). Pret likumprojektu runâ polis Garusewitschs un grafs Uwarows (progresists). — Pehdejais runatajs wispirms aisrahda, ka winsch ar sawu runu gribot isklaidet to twanu, kas sakrahjees ap Holmas gubernas jautajumu un sakaisetâ atmosferâ eenest salta prahta pahrspreeschanu. Progresisti atsihstot, ka kreewu likumdeweju palatam esot pilniga teesiba dalit Poliju un dalit tâ, kâ to winâm teiz winu sirds apsina. Un pee tam winâm nemaf newajagot nodsikinatees tanî wehsturiskajâ, etnografiskajâ un statiskajâ materialâ, ar kuru scho jautajumu apgruhtinajuschi tâ polu, kâ kreewu nazionalisti. Wajagot eewehrot pawisam ko zitu: waj paschlaik ir deesgan eemeslu isleetot schis teesibas, swaj tahda balischana deriga preeksch eedsihwotajeem un kahdu eespaidu ta war atstaht uf walsts apsardsibas leetu. — Tahlak: ja dibinot jaunu gubernu, waj tad esot isdewigi to atdalit no Warschawas generalgubernatora un peeweenot Peterburgas pahrraudsibai padotâm gubernam.

Atbildot uf scheem jautajumeem, wispirms jaeewehrojot, ka Holmas apgabala atdalischana weetejeem eedsihwotajeem nedoschot nekahda labuma, bet gan tikai weselu rindu spaidu. Tagad Holmas aprinki esot saistiti ar Lublinu un Sedlezu, scheem wehstures raditeem weetejeem kulturas zentreem. Holmas apgabala eedsihwotaji esot saistiti ar winâm neskaitamâm saitem saimneezibas un tirdsneezibas sinâ. Un tagad wineem gribot radit jaunu zentru Holmas pilsehtelê, kurâ tikai esot tikko 17,000 eedsihwotaju, to starpâ tikai 6000 kreewu. Bet no ta nekas neisnahksot: eedsihwotaji pateesibâ par saweem zentreem ari turpmak atsihschot Sedlezu un Lublinu. Daudsi ja polizijas leetâs winus tur wareschot saistit, bet saimneezibas sinâ nê. Schi jaunâ zentra dibinaschana gan esot noderiga grafam Lideram, jo zaur to uf wina semes rastos „gubernas pilsehta" un tapat ari daschadeem usnehmejeem, kureem tad buhtu darbs ar krona ehku zelschanu. Lai neaismirstot ari to, ka komisija leekot preekschâ kontrolpalatu, teesu palatu un mahzibas apgabalu pahrzelt uf Kijewu, 500 werstis tahlu, tâ ka eedsihwotajeem, kam isnahks kahda darischana ar schîm eestahdem, tad buhs jausnemas wesels zekojums. Tâ zaur Holmas isdalischanu zeltos weetejeem eedsihwotajeem tikai launums. Bes tam zaur to waretot zeest ari muhsu walsts aissardsibas intereses, jo zaur to Holmas apgabals tiktu atnemts Warschawas generalgubernetora pahrsinai, bet schis pehdejais ir domats ari kâ wirskomandeeris kara gadijumâ ar Austriju waj Prusiju. Lihdsigi sawâ laikâ esot isteizees ari feldmarschals Gurko, un wina wahrdi tagad sewischki janem wehrâ.

Weenigais dibinatais eemesls, kas runajot isdalischanai par labu, esot kreewu tautiskâs leetas apdraudetais stahwoklis minetâ apgabalâ. Tas esot teesa. Bet teesa ari esot, ka kreewu tautiba un pareistiziba minetâ apgabalâ isturejusi weselus tschetrus gadusimtenus zihnâ ar poleem un katolizismu un tikai tagad sahkot padotees. Kapehz tas tâ noteekot, uf to dodot atbildi bijuschâ Warschawas generalgubernatora Gurko dehla J. W. Gurko sarakstitâ grahmata par scho jautajumu, bet uf winu droschi ween pat nazionalisti noraudsischotees neustizigi. Pehz minetâ autora isteizeeneem Holmas apgabalâ pehdejâ laikâ esot radees ihpaschs pareistizigâ garidsneeka tips, tâ sauktais zihnas garidsneeks, nepazeetigs, lepns, uspuhtigs, kas sewi eedomajotees par nesin kahdu walsts darbineeku un zihnitaju par tautu un pareistizibu, ko tas ari nekautrejotees pastahwigi ussweht. Wina mihlakâ nodarboschanâs esot speegoschana ap katoku garidsneekeem. Bet sche newarot lihdset apgabala atdalischana. Winu apwainojot preekschlikums, glahbt kreewu leetu Holmas apgabalâ zaur ta schkirschanu no Warschawas. Wisu scho jautajumu buhwejot uf daschadâm aiskulisu eegribam, un tam neesot nekahda reala pamata. Progresistu frakzija balsoschot pret pahreju uf apspreeschanu pa atsewischkeem panteem.

Walsts dome par Baltijas leetam.

Walsts domes pilsehtu leetu komisija, kâ Pet. rel. agentura sino peekritusi likumprojektam par Rigas pilsehtu atswabinaschanu no pabalsta maksas par 1900. gadu isdewumu segschanai par daschu Widsemes gubernas administrazijas eerehdnu usturescharu.

Tautas isglihtibas komisija peekrita likumprojektam par Baltijas pareistizigo lauksskolu (сельскихъ училищъ) nodoschanu sinoda pahrsinâ un lihdsekku atwehleschanu scho skolu usturescharai un winu pahrwaldibai un usraudsibai.

Peeprasijumu komisija atraidija peeprasijumu eekschleetu ministrim, atteezotees uf 300 schihdu strahdneeku issuhtischanu no Rigas par peedalischanos pee ekonomiska streika. Komisijas wairakums atrada, ka pahrtraukdami darbu schee schihdi esot saudejuschi sawu zunftes zensu.

Jaunais kara klausibas likums.

Jau sinots par walsts domes preekschstahwju sapulzi, kura, apspreesdama domes darbu kahrtibu, lihds seemas swehku brihwdeenam apspreeschamo likumprojektu skaitâ usnehmusi ari jaunâ kara klausibas likuma projektu. Schis likumprojekts nahkschot domes apspreeschanâ jau nahkamâ pirmdeenâ. Bet domes oktobristu frakzija 21. nowembrî beigusi jau eepreekscheju scha likumprojekta apspreeschanu.

Brihwprahtigo deenesta laiku waldiba un domes semes aissardsibas komisija nolikuschas uf 2 gadeem (personam, kuras pehz gada eeguhs ofizeera gradu — 1 gadu 8 mehn.) Oktobristu frakzija atsina scho deenesta laiku par garu preeksch widus skolu un augstskolu absolwenteem un nolika to uf 1 gadu 3 mehneschem, ar 2 mehneschus ilgu apmahzibu nahkamâ gadâ. Brihwprahtigo 2. kategorija teek atzelta.

Ahrstu deenesta laiku, kuri studijas beigušchi eestahjas kara deenestâ, waldibas projekts noteiz 2 gadus ilgu ar 9 mehneschi ilgu deenestu frontê. Oktobristu frakzija atsina par garu ari scho deenesta laiku un peenehma: 4 mehneschi frontê, 2 meh-

Pasaules pahrskats.

Planeta Marss pehz wisjaunakeem pehtijumeem.

Pehz prof. Swante Arweniusa.

(Turpinajums).

No schejeenes war aprehkinat uhdens isgarojumu saturu Marsa atmosferâ nowehrojamâ punkta tuwumâ, nemot wehrâ, ka smaguma spehks uf Marsa lihdsinâs tik 0,374 semes smaguma spehkam. Scho aprehkinu gala isnahkums, kurus war peenemt par gandrihs pareisu, bija tas, ka Marsa gaiss nowehrojamâ punkta tuwumâ wisleelakais satura 7 grami uhdens isgarojumu uf weenu kubikmetru gaisa, un temperatura schai gadijumâ lihdsinâs 5,3° pehz Zelsija.

Jaatsihst, ka schis resultats ne wisai labwehligs preeksch Loneka pahrleezibas par augstas kulturas eksistenzi uf Marsa. Ja pusdeenâ, tas ir, kad saule atrodâs wertikalâ lihnijâ wirs hipotetiskâ Marsa eedsihwotaju galwas, temperatura drusku augstaka par 5°, tad ir koti eespehjams, ka schinî zaursihdigajâ un weeglajâ gaisâ widejâ deenas temperatura pat wasaras widû buhs sem 0°. Krahschnâ Marsa augu walsts, par kuru Lonels domâ, azim redsot pee schahdeem apstahkleem newar eksistet. Tomehr, neskatotees uf to, Lonels paleek pee saweem optimistiskajeem usskateem par Marsa klimatu.

Kâ jau bija gaidams, Kempbels ismehginaja schos resultatus pee wehl labwehligakeem apstahkleem, lai galigi isschkirtu kildigo jautajumu par to, waj Marss ir apdsihwots waj nê.

Tahdi apstahkli bija Marsa konjukzijas laikâ ar semi (1909. g. augustâ un septembrî). Pateizotees Kempbela puhlem, ap to laiku isdewâs sarihkot ekspediziju uf Mount Whitney'u Kalifornijâ, wisaugstako punktu Seemel-Amerikas Sabeedroto Walstju teritorijâ (4420 m.).

Ekspedizijas sastahwâ, isnemot paschu Kempbeku, atradâs wehl wesela rinda eewehrojamu sinibu wihru, no kureem minesim Dr. Abbotu un wahzu astronomu Albrechtu. Ekspedizijai wajadseja zihnitees ar leeleem kawekleem; winu dalibneeki sahka saslimt retajâ gaisâ (447 milimetru barometra speedeena) un stipri zeeta no aukstajeem wehjeem, kuru widejais ahtrums sasneedsa 25 metru sekundê, pee kam temperatura pa nowehrojumu laiku krita sem nulles. Beidsamais apstahklis bijis taî sinâ labwehligs, ka, pateizotees tam, gaisa mitrums bija wisai neezigs. Mehnescha un Marsa spektru usnemschana tika atkahrtota ik pehz stundas starpbrihscha un turklaht tahdâ kahrtâ, ka weenreis papreekschu usnehma mehnescha spektru un pehz tam Marsa, un otrreis — otradi. Lihnija „a" bij gaischi sarednsama uf leelakâs dalas platischu; weenâ gadijumâ ta bija koti neskaidra un turklaht Marsa spektrâ wairak, nekâ mehnescha spektrâ. Desmit dubultu fotografeschanu resultats bija tas, ka daudsi mas manamas starpibas leetus lihniju spilgtumâ uf abeem spektreem nebija.

Dati, kuri tika usstahditi zaur Kempbeka un Slaifera pehtischanu, dod eespehju nahkt pee slehdseena, ka pa winu nowehroschanu laiku uhdens isgarojumu saturs Marsa atmosferâ nebija leelaks par 0,4 gramma uf katru kubikmetru gaisa.

Pee schahdeem apstahkleem gaisa temperaturai wajaga buht 28° C. Ja pat peenemtu, ka gaisa mitrums ir diwreis masaks, nekâ muhsu kontinentalo tukſneschu atmosferas mitrums, tas ir peenemt to 15% leelumâ, tad pat taî gadijumâ dabusim 8° temperaturu. Tâ ka uf Marsa ir taisni muhsu kontinentalo tukſneschu klimats, tad starpibai starp deenu un nakti uf schis planetes wajaga buht milsigai. Muhsu tukſneschos temperaturas swaidischanâs weenas deenas un nakts ilgumâ sasneedsot 30° C. Muhsu planetes semes slahnu temperaturas swaidischanâs ir diwreis leelaka waj pat wehl wairak. Uf Marsa, kura semes slahni, sastahwoschi no smiltim, ir slikti siltuma isplatitaji, naktis, skaidrâs debess dehl, wajaga buht stipram salam. Turpretim retâs gaisa strahwas stiprâ mehrâ masina deenas karstumu zaur ko tad ari isskaidrojas semâ deenas widejâ temperaturo.

Marsa atmosferas speedeenu Lonels aprehkina, kaut gan bes peeteekoschi droscheem peerahdijumeem, apmehram uf 60 milimetreem. Gaisa masai, kura atrodâs wirs katra Marsa wirsus kwadratmetra, tahdâ gadijumâ wajadsetu lihdsinatees apmehram 22% no atteezoschâs gaisa masas uf muhsu planetes; eewehrojot neezigo smaguma spehku uf Marsa ir eemesls domat, ka gaisa speedeens tur lihdsinâs tikai 1/12 no semes gaisa speedeena. Tomehr, pehz Proktora domam, gaisa speedeens uf Marsa ir diwreis leelaks, nekâ Lonels domâ. Lai buhtu kâ buhdams, tagad jau wisi atsihst, ka gaisa speedeens uf Marsa ir daudsi neezigals, nekâ uf semes.

(Turpmak beigas.)

Sihkumu plaukts.

Peezu simtu zilweku slepkawa.

No Smirnas, Turzija, sino, ka tur kahdu nakti sadursmê ar schandarmeem noschauts kahds bihstams laupitaju wirsneeks, wahrdâ Tschekirdjalis, kursch wesels 15 gadus rihkojis un wadijis sawu bandu un bes leela daudsuma aplaupischanam un daschadeem ziteem waras un breesmu darbeem nogalinajis minetâ laikâ ap 200 zilweku. — Kas te par pateizigu weelu breesmu romanu rakstneekeem! Peezsimtkahrtejs slepkawa — tas tatschu skan pawisas zitadi, nekâ peezwaj septinkahrtejs, waj ari septindesmitseptini kahrtejs slepkawa! —i—

neschus pee sanitarofizeera (ahrsta) par palihgu un 6 mehneschus par patstahwigu sanitarofizeeri, — pawisam weenu gadu.

Skolotaju kara deenesta laiku ari saihsinaja no 3 gadeem (waldibas projektâ) uz 2 gadeem. Ja skolotaji pirmâ kara deenesta gadâ noleek ofizeera eksamenu, tad pahrejo laiku wini deen kâ ofizeeri. Tas likumprojekta noteikums paleek spehkâ, ka skolotajam, ja winsch apnemas buht ne masak kâ 5 gadus par skolotaju, jadeen kara deenestâ weens gads.

3. un 4. schkiras (kategorijas) pawisam strihkè, bet to weetâ paplaschina teesibas uz pirmo schkiru tahdâ kahrtâ, ka tajâ usnemami wisi weenigee dehli. Waldibas projektâ turpretim bij no pirmâs schkiras tahdi weenigee dehli isslehgti, kuru tehwi wehl darba spehjigi.

Ja tagadejâs domes laikâ kara klausibas likuma projekts warès kluht par likumu, tad jadomâ, ka augschejais oktobristu frakzijas lehmums daudz neko netiks grosits, jo tam buhs leels eespaids uz domes lehmumeem pee schi projekta apspreeschanas domes pilnâ sapulzê.

No ahrsemem.

Dumpis Kinâ.

Telegramas no 11. dez. (28. now.).

Pekinâ. No 24. (11.) nowembra atrodas 14 rewoluzionaro prowintschu delegati Schanghajâ. Par pahrwaldischanas presidentu eewehlets agrakais tirdsneezibas ministrs Kangjins. Ir nolemts sastahdit militarisku waldibu, kura tomehr diwus gadus usturama. Rewoluzionarâs waldibas galwa ir Huanhings un wina palihgs Lijuenhings. Par republikas galwas pilsehtu nodomata Nankina un par jaunâs armijas galweno mitekli Wutschana.

Pekina. Par sarunas wedeju ar rewoluzionareem uz Juantschikaja wehlejumos tika eezelts Tantikwo un par wina palihgu admiralis Ketinkans. Sarunas tika ari Wutschanâ usfahktas. Lijuenlungs buhtu ar meeru peekrist ari aprobeschotai monarkijai, bet wina eeskateem pretojas wina rewoluzionaree beedri, kuri pastahw uz republikas dibinaschanu. Ketinkans lika wisas dumpineeku prasibas formulet rakstiski un, nepanahzis weenoschanos, aisbrauza jau uz Pekinu. Rewoluzionaru galwenâ prasiba ir monarkijas atzelschana un republikas dibinaschana, bet Juantschikajs leedsas peenemt schos noteikumus. Pa sarunu laiku kara darbi apstahjâs, bet tagad atkal laikam atjaunosees.

Makedonijas rewoluzionari.

Israhdas, ka Makedonijâ pastahw stipri organiseta rewoluzionaru komiteja, kuras preekschgalâ atrodas kahds Saloniku gimnasijas skolotajs Matows. Pirms kahda mehnescha rewoluzionaru komiteja Saloniku konsuleem ar rakstu atgahdinajusi, ka ja Makedonijas eedsihwotaju stahwoklis netiks uslabots, tad rewoluzionari kersees pee stingreem lihdsekleem. Ar nupat notikuscheem dinamita atentateem wini sawus draudus ir ispildijuschi. Atentati tikschot turpinati un buhschot wehrsti neween pret ehkam un dselszeleem, bet ari pret personam. Teek atgahdinats, ka rewoluzionari esot tikpat labi sagatawojuschees uz zihnu, kâ pirms 1903. g. dumpja. Sarunâ ar kahdu awischneeku Matows naw noleedsis, ka pehdejos atentatus sarihkojusi rewoluzionaru komiteja. Atteezotees uz kustibas gala mehrki Matows iswairijees no noteiktas atbildes, usswehrdams tikai, ka rewoluzionari katrâ sinâ grib Makedonijas jautajumu turet uz deenas kahrtibas.

Turku waldibas isteiktâm domam, ka pee Makedonijas kustibas wainiga italeeschu propaganda, peekriht, kâ leekas, ari Wihnes aprindas, proti tâs, kuras isturas pret italeescheem naidigi un pabalstija atlaistâ generalschtaba preekschneeka Hetzendorfa kara politiku.

Peterb. telegrafa agentura sneedz schahdu sinu:

Konstantinopolê, 9. dezembrî (26. nowembrî). Bumbineeku kustiba Makedonijâ jau eepreeksch peeteikta bulgaru rewoluzionaru organisaziju rakstâ, kas issuhtits nowembra sahkumâ. Salonikos wisi sagaida tahlakus rewoluzionaru atentatus, jo rewoluzionari wehlas sazelt tahdu pat kustibu kâ 1903. g. un panahkt Eiropas eejaukschanos. Leetu sareschgi wehl tas, ka kustibâ peedalas italeeschu anarkisti (?). Ari albanu agitatori attihsta sawu darbibu. Monastirâ, Iskibâ un Salonikos albani notur sapulzes, brunojâs un sastahda protestus pret weetejo waldibas eestahschu rihzibu. Albani dabujuschi eerotschus, kas eewesti ar italeeschu kugeem, un patronu wineem ir leels krahjums. Albanu wadoni zer uz Melnkalnes pabalstu. Uz Melnkalnes robescham salasas daudz apbrunotu wihru. Saburzmes ar turku kara pulkeem noteek katru deenu. Makedonijâ kâ agrak walda besteesibu stahwoklis un patwaldiba. Likumigo eestahschu darbibu apgruhtina jaunturku komiteja, kurai pretojas no albaneem pabalstita oposizija. Stahwoklis wisai nopeetns.

Kara sinas.

Pehz turku atkahpschanâs Tripolisâ kara darbos eestahjees klusums. Tâpat ari pehz italeeschu flotes rihzibas Jemenas peekrastê nekas naw dsirdams ari par notikumeem uz juhras. No pehdejâm sinam redsams, ka turki sahkuschi atkahptees ari zitâs weetâs un ka wispahri kara laime leekas buht pahrgahjusi italeeschu pusê. Pet. tel. agentura sino:

Tripolisâ, 9. dezembrî (26. nowembrî). Oase istihrita no eenaidneeka lihdz Kaptadschurai.

Dernâ, 9. dezembrî (26. nowembrî). Isluhki issinaja, ka turki un arabi atkahpuschees uz beenwideem. Italeeschi ispostija diwas rindas eenaidneeka apzeetinajumu.

Tobrukâ, 9. dezembrî (26. nowembrî). Italeeschu torpedu postitajs 1. dezembrî (18. nowembrî) saguhstija diwus turku buru kugus.

Bengasâ. 9. dezembrî (26. nowembrî). Kawalerijas nodaļa peespreeda behgt daschas arabu nodakas. Weens saldats weegli eewainots.

Wahzija. Schinîs deenâs Strasburgâ atklahts jaunais Elsas-Lotringas landtags, kas eewehlets uz 1. septembrî peenemta satwersmes likuma pamata ar wispahreju, slepenu un teeschu balsoschanu. Landtagu atklahja ar trona runu keisara weetneeks grafs Webels. Sozialdemokrati nebij uz atklahschanu eeraduschees. Pehz satwersmes likuma landtagam ir teesiba suhtit sawus preekschstahwjus ari uz wahzu bundesrahtu, ar ko Elsas-Lotringai peeschkirts it kâ atsewischkas walsts raksturs, kâ wisâm wahzu saweenotâm walstim. Ar dahwato plascho paschwaldibu Wahzija zer tuwaki saistit pee sewis scho sawâ laikâ frantscheem atnemto prowinzi.

No eekschsemem.

Iszeloschana no Polijas uz Paranu Brasilijâ.

300,000 poku katru gadu atstahjot sawu dsimteni un dodotees sweschumâ meklet laimi. Daļa no teem gan ejot weenigi pa wasaru pelnâ, sewischki uz Wahziju, bet esot leels daudzums ari tahdu, kas uz wiseem laikeem atstahjot sawu dsimteni. Sewischki daudz iszelojot no Plozkas gubernas, kur pa wasaram zeemati stahwot pilnigi tukschi. Schi iszeloschanas sehrga aisnemot pat tos, kam sawâ dsimtenê esot pascheem sawa seme un eedsihwe. Sewischki daudz iszelojot uz Deenwidus-Ameriku, uz Paranu Brasilijâ. Poku patrioti gribot sche kopot leelakas iszelotaju masas, saistit tâs pee semes un tâ nodibinot sche sewischku poku walsti, jaunu Poliju, lai tee neisklihstu pa wisu Ameriku un neiskustu starp tureenes daschadajâm tautam.

Stostitaju ahrsteschanas eestahschu leetâ

eekschleetu ministrija paskaidrojusi, ka schîs, kâ ari zitas walodas truhkumu ahrsteschanas eestahdes peeskaitamas wispahrejâm ahrstneezibas eestahdem un pee winu atwehrschanas jaturas pee noteikumeem, kas doti par priwatu ahrstneezibas eestahschu atwehrschanu.

Krona mescha pahrdoschana.

Baltijas Semkopibas un Domenu walde schoruden pa otram lahgam issludinajusi torgus bez pahrtorgeem meschu pahrdoschanai no krona mescheem Kursemes, Widsemes un Igaunijas gubernâs. Pehz mineteem torgeem pahrdotas Kursemê: no Grobinas, Tukuma, Sehlpils, Alschwangas, Wirzawas, Sezes, Rendas, Engures, Saukas, Klihwes, Taurkalnes, Jaunjelgawas, Grahweres, Dignajas, Skrundas, Schlotes, Wentspils, Kursischu un Eltschnu mescheem par 190,080 rbl.; Widsemê: no Werawas, Orenhofas, Wotigferas, Karises, Arensburgas, Laiksares, Wellas un Eendselinu mescheem par 68,514 rbl. un Igaunijâ: no Reweles mescheem par 28,540 rbl. — Tâ tad schoseem no Baltijas krona mescheem pahrdos meschu iszirschanai pawisam par kahdeem $1^1/_2$ miljonu rbl. Ja usnahks laba seema, tad semkopjeem paredsama kreetna blakus pelna pee koku iszirschanas un weschanas.

„R. A."

Nekustama ihpaschuma pahrdoschana atklahtos tirgos.

Domes teesleetu komisija sawâ 24. nowembra sehdê peenehma waldibas likumprojektu par publisku torgu jaunu kahrtibu pee nekustamu ihpaschumu pahrdoschanas. Likumprojekta galwenâ nosihme pastahw noteikumos, ka torga dalibneekeem jaeemaksâ tikpat leela kauzija, zik dahrgs ir (pehz taksejuma) pahrdodamais nekustamais ihpaschums, un ka torgs teek atsihts par notikuschu, ja ari tikai weena weeniga persona pahrsola noteikto (takseto) wehrtibu. — Kâ redsams, pehz jaunâ likumprojekta masak mantigeem laudim, leelâs kauzijas behl, buhs daudz gruhtak eeguht nekustamu ihpaschumu, nekâ lihdz schim.

Peterburga. Apgabalteesa peespreeda Peterburgas universitates studentam Brjanowam par profesora Iwanowa aiskahrschanu ar darbeem studentu streikâ 1. febr., 4 mehn. zeetuma.

Maskawa. Notureja wispahreju, slehgtu semstu sapulzi, kurâ pahrspreeda par palihdsibas sneegschanu no neraschas zeetuscheem. Peedalijâs preekschstahwji no 16 gubernam.

— Uz wahzu dseedaschanas beedribas „Liedertafel" jubileju sabrauza 400 ahrsemneeku weesu. Swinigâ swehtku aktâ nolasija Wisaugstako telegramu, kuru sanehma ar walsts himnu un urâ sauzeeneem.

— Pirogowa beedribas komisija Wiskreewijas sanitarahrstu sapulzes sarihkoschanas leetâ greesâs ar luhgumu pee wisâm pilsehtam un semstem, lai tâs suhta delegatus. Lihdz schim atsaukuschâs tikai 17 pilsehtas un 25 semstes.

Helsinforsa. Jaunas breesmas. Wiborgas gubernators sanehmis telegramu, ka schejeenes swejneeki uz Mekerika salas, kura peeskaras pee Walaama klostera, isdarijuschi nekahrtibas, starp zitu, aisdedsinajuschi meschu. No Wiborgas uz min. salu steigschus nosuhtiti 10 polizisti.

Witebska. Nodota teesai, par amata waras pahrkahpschanu, Witebskas pilsehtas walde pilnâ sastahwâ.

Nowgoroda. Nowgorodas gubernas basnizu-draudschu skolotajeem aisleegts peedalitees pee kooperatiwâm sabeedribam.

— Atstahdinati no deenesta diwi polizijas kahrtibneeki, tapehz ka atteikuschees pehrt arestetos.

Kijewa. Garigâ seminarâ iszehlâs nemeeri.

Jekaterinodara. Aresteta banda, sastahwoscha no 40 zilwekeem, kuri isdarijuschi 15 aplaupischanas un 10 slepkawibas.

Jusowka. Nekahrtibas. Pahrraugot pases strahdneeku kwartalâ, iszehlâs nekahrtibas, pee kam tika nosisti diwi un eewainoti tschetri polizisti.

Astrachanas gubernâ ar mehri saslima 4 personas.

Nikolajewa. Uz admiralitates laukuma nogalinats kugu buhwetawas usraugs Fokins.

Jekaterinburga. Tolstojeetis Grigorjews, kursch leedsees pildit kara klausibu, nodots disziplinarbataljonâ.

Jekaterinoslawa. Guhstot laundarus, kuri bij eewainojuschi eezirkna usraugu un gorodowoju, nogalinats gorodowojs un eewainots gorodowojs un wehl weens usraugs.

Odesa. Weetejâ musikas skola swin 25 gadu jubileju un lihdz ar to luhdz winu pahrwehrst par konserwatoriju.

Widseme.

Riga. Uz konkurenzi preeksch Rigas wahzu amatneeku beedribas ehkas projekta eenahkuschi jau ap 600 peeprasijumi no architekteem no wisâm pasaules malam. Tagadejâs beedribas ehkas tiks noplestas un 1913. g. wasarâ tiks eesahkti jaunâs ehkas zelschanas darbi Kehnina un Wehweru eelu stuhrî. Ta buhschot weena no krahschnakâm Rigas buhwem.

— Jauna publiska biblioteka. Muischneekam Leonardam Wirschikowskim atkauts atwehrt Rigas leelâ Newas eelâ Nr. 12, publisku biblioteku un lasitawu.

— Widsemes juhrneeku misione grib ari schogad sarihkot saweem juhrneekeem seemas swehtkus. 11. dezembrî wini tiks luhgti, wahzu, latweeschu, igaunu un skandinaweeschu juhrneeki, kas ap scho laiku atradisees Rigas ostâ. Pehz agrakâ paraduma scheem swehtkeem buhs kristigs raksturs. Teem, kas tahlu no dsimtenes, tahlu no sawejeem, juhrneeku misione grib zaur scho wakaru sagahdat jel kahdu dakinu no dsimtenes un winas mihlâm atminam. Zik gruhti tik leelâ sapulzê usturet gimenes seemas swehtku raksturu, tas weegli saprotams. Seemas swehtku ewangelijums teek katras tautibas juhrneekeem sewischki preekschâ lasits winu walodâ, turpretim mihlâs seemas swehtku dseesmas teek dseedatas wisâs walodâs usreis, kopigi, un sposchâ eglites gaisma apstaro uz kopigeem swehtkeem sanahkuschos juhrneekus. Pehz lihdzschinejeem peedsihwojumeem gaida uz scheem swehtkeem katru gadu ap 400 juhrneeku, un mehs no sawas puses ari gaidam atkal uz palihdzigu roku, kas mums scho 400 juhrneeku usnemschanu padara eespehjamu. Tadehk atkal greeschamees ar luhgumu pehz dahwanam, kas nodobamas lihdz 11. dezembrim, pee saweem schi darba wezeem labwehleem, — pee teem, kam juhrneeki kalpo, kâ ari pee wiseem teem, kam preeka sagatawoschana otram ari pascheem dara preeku. Dahwanu sanemschana tiks apstiprinata „Ewangelijuma Gaismâ". Dahwat war daschadas leetas, kâ naudu, wilnainas leetas, tehju zukuru, schokoladi pastpapiru u. t. t. Dahwanas nems pretim schahdâs weetâs:

1) Mahzitajs Walters, Aleksandra eelâ Nr. 24.
2) Juhrneeku mahzitajs Burchards, Matisa eelâ Nr. 16.
3) Tschandera kdse, Aleksandra bulwarî Nr. 6, dz. 10.
4) Pagasta kdse, Brunineeku eelâ Nr. 36.
5) Schkesteris Schmidts, Reweles eelâ Nr. 52.
6) Diakons Apkalns, Brunineeku eelâ Nr. 52, „Betanijâ".
7) Juhrneeku misiones stazijâ Basteja bulwarî Nr. 11.

Rigas pilsehtas diakonija.

— Rigas Latweeschu Beedriba dabujusi atkauju schurnala „Druwa" isdoschanai un tas sahks ar jaunu gadu isnahkt. — Pirmâ burtniza buhschot dabujama jau dezembra mehnescha widû. Maksâ ar peesuhtischanu 4 rbl. gadâ, par pusgadu 2 rbl. Atbildigais redaktors Fr. Adamowitschs. Eksped. R. L. B. Der. Gr. Nod. Paulutschi eelâ 13. — Jaunais schurnals buhs ilustrets daikrakstneezibas, sinatnes un mahkslas mehneschraksts, kuram no sirds nowehlams labs zeka wehjsch.

No Alukznes draudses. Ar jauna mahzitaja israudsischanu schai draudsei labi newedas. Usaizinatee kandidati weens pehz otra atteizas, aisbildinadamees, ka darbs naw peemehrots weena mahzitaja spehkeem. Dsird, ka tagad Dsehrbenes draudses mahzitajs Osols esot usaizinajumu peenehmis un drihsumâ sche sazischot sawu mehginajuma sprediki. — Pernawas zeluloses fabrikai sche pagatawoto mescha materialu ir tahds wairums, ka wina gatawa pa wiseem seemas mehnescheem dot darbu un pelnu kahdeem 6—700 sirgeem, kureem koki buhtu nowedami uz schâs draudses tuwakâm dselszela (Walkas-Stukmanu) stazijam.

„L."

No Bebrenes. Schuhpibas sekas. „Dz. W." raksta: Bebrenes muischas krogâ blakus peedsehruschu kautineem un nekreetnibam atgadas ari pa nelaimes gadijumam, kura zehloni atkal ir peedserschanâs. Tâ, schinîs deenâs saimneeks A. peedsehrees nokritis staduläâ, kur wehlak atrasts apdedsis. Deguschas apakschdrehbes, pee kam smagi apdeguschi sahni. Apdegums ir tik wahrigs, ka mas zeribu uz iswesekoschanos.

No Saikawas. Laupitaji. Kâ jau sinots, 1. nowembra wakarâ diwi wihreeschi, apdraudedami ar rewolwereem, nolaupija Pawasara tirgotawâ is kases daschus rubkus naudas. Tagad schee abi laupitaji issinati, bet naw atrodami.

No Ungureem. Sodits par slepenu tirgoschanos ar krona degwihnu. Kahds F. no schejeenes Rentschu mahjam bij peenahkts un nodots teesai par slepenu tirgoschanos ar krona degwihnu. 16. eezirkna meerteesnesis winu par to sodija ar 4 mehnescheem zeetuma.

(L.)

Kurseme.

Leepaja. Pasuduschi swejneeki. Pirmdeen, 21. nowembrî, pulksten 11 preeksch pusdeenas 5 Swentajas juhrmalas swejneeki isbrauza uz menzu sweju. Otrdeen sazehlâs stipra deenwidrihtu wehtra, kura, kâ domajams, swejneekus

eedsina tahlu juhrâ. Peektdeen, 25. nowembrî pasuduscho swejneeku peederigee eeradàs weetejâ ostas waldê un luhdsa, lai suhta nelaimigos meklet. Luhgums tika eewehrots un issuhtija weetejo ledlausi „Ledokol 2." Ledlausis atgreesàs wehlu naktî bes kahdeem panahkumeem. Pasuduschee swejneeki wisi bija prezejuschees un gimenu tehwi un atstahj neapgahdatus bahrinus. „L. At."

— Reti beesa migla usnahza pirmdeenas nakti us juhras un stipri trauzeja kugneezibu, kà ari sweju. Migla bija tik beesa, ka swejneeki newareja saredset sawas laiwas otru galu. Wairak swejneeki bija nomaldijuschees un pahrbrauza tikai pirmdeenas wakaru. Ari kugi eebrauza ar nowehlojumeem.

— Ahlingî eeskrehjis. Swehtdeen pehz pusdeenas slidojot pa eseru eepretî Reina mescham kahds jauneklis nepamanija neaissaluschu ahlingi, kurâ eeskrehja. Tà ka nelaimigais pascha spehkeem newareja isskluht, tad us wina palihgâ sauzeeneem peesteidsàs Pehrkones esera sweji un winu pussastingushu isglahba.

— Trakojoschs wehrsis. Sestdeenas rihtu pa Leep.-Grobinas schoseju kahds lauzeneeks weda pee rateem peeseetus wairak wehrschus, no kureem weens eesahka trakot, norahwàs no peesehjuma, usbruka sawam guhstitajam un to eewainoja galwâ tik wahrigi, ka tam wajadseja meklet ahrsta palihdsibas. Trakojoscho wehrsi isdewàs saguhstit tikai pehz ilgaka laika. (L. At.)

No Meschotnes. Rigas Laukſaimneezibas Zentralbeedriba sarihko pee Laukſaimneezibas beedribas „Tihrums" Meschotnes Diaulos no 5. lihdſ 18. dezembrim 1911. g. semkopibas kursus, agronoma E. Bauera un J. Blumberga un lopkop.-instruktora J. Wihtolina wadibâ. Preekschnesumus paskaidros ar preparateem, tabelem, seenas un miglas bildem. Maksa par peedalischanos wisu laiku 2 rbl. no personas waj saimnoezibas, deenam 30 kap. no personas.

Peesihme. Par dsihwokleem preeksch attahlak dsihwojoscheem kursisteem tiks gahdats. Pilnu kursu apmeklejuscheem isdos apleezibas. Peeteikschanàs un tuwakas sinas pee weetejàs beedribas.

No Sezes. Par sunu usrihdischanu. Pagahjuschâ wasarâ saimneeka F. St. ganu meitene gahjusi zaur tuwejàm N. mahjam, pee kam scho mahju ihpaschneeks P. S. usrihdijis meitenei sawu suni. Jaunjelgawas II. eezirkna meerteesnesis par to peespreeda S. 20 deenas aresta, bet 100 rbl. leelo prasibas suhdsibu par sakoschanu atraidija. Wehl buhtu peeminams, ka pagahjuschâ gadâ St. no ta pascha S. teesas zeltâ peedsina par labibas ores apgahschanos S. dalâ dehl nesataisita zeka 50 rbl. Schahda teesaschanàs kaiminu starpâ gan naw peeskaitama pee eepreezinoschàm parahdibam. (L.)

No Rihzas. Medibu teesibas. „Ds" sino, ka 3. nowembrî pagasta weetneeki atklahtâ torgâ isnomaja medibu teesibas us 1912. gadu. Kà dsirdams, us semneeku leeiu komisijas lehmumu, schis torgs neteek apstiprinats un pagasta sabeedribai nemtas teesibas pahrdot medibas us semneeku semes.

No Upes muischas, Tukuma aprinkî. Schoseem ari sche nolemta leela meschu iszirschana. Weetejâ meschu walde tagad issino, ka starp zitu pahrdos 1000 kubikasis behrsa malkas ween.

No Leel-Salwes. Mahzitaja apstiprinaschana. Par Leel-Salwes mahzitaju Kursemes konsistorija apstiprinajusi us min. draudsi aizinato mahz. Arwedu Kirsteinu.

No Lindes pagasta. Sahdsibas. Nesinami laundari uslaususchi naktî us 22. nowembri Brunschanu mahjàs klehtis un issaguschi no tureenes Krischum Kruhminam un Mahrtinam Grihnbergim peederoschas 7 wilnas gultas segas, 2 kamanu segas un wehl daschadas zitas mantibas 182 rubku kopwehrtibâ. — Tai paschâ naktî uslaustas ari Penteru mahjàs klehtis un issagtas Mahrtinam Straufam un Janim Saikowskim daschada mantiba 194 rbl. wehrtibâ. ŋ.

No Jelgawas.

Apgabalteesa isteesaja sawâ 28. nowembra sehdê sekoschas leetas. 1) Pret wezako Jelgawas-Bauskas apr. uradniku 49 g. wezo Ludwigu Krokowskij par dahwanu nemschanu. Teesa winu attaisnoja. 2) Pret Witebskas gubernas Stepanu Podlobnu par sahdsibu us twaikonischa „Wilma". Teesa nosodija winu ar wisu sewischku teesibu un preekschrozibu atnemschanu un nodoschanu arestantu pahrmahzischanas nodalâ us 1 gadu, atskaitot ismekleschanas zeetumâ nosehdetos 2 mehn. 27 deenas. 3) Pret Schwitenes pagasta 65 gadus wezo Jani Dakteri par kwihtes wiltoschanu. Teesa winu attaisnoja. 4) Pret 26 g. wezo Aleksi Stadolniku dehl sahdsibas Wez-Swirlaukas Wahrnu mahjàs. Teesa nosodija winu ar wisu teesibu un preekschrozibu saudeschanu un atdoschanu arestantu laboschanas nodalâ us 1 gadu, atskaitot ismekleschanas zeetumâ nosehdetos 2 mehn. 5) Pret jau diwreis sodito Wez-Auzes pagasta 20 g. wezo Lihsi Krause par 15 rubku sahdsibu Otilijai Weinbaum, laiwinu peestahtnê pee Drikſnas. Teesa nosodija winu us 10 mehneschem zeetumâ, atskaitot ismekleschanas zeetumâ nosehdetos 2 mehneschus. 6) Pret wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudejoscho par peekto sahdsibu (uhdens wada krahns 1 rbl. 10 kap. wehrtibâ.) Lahzitis atsinàs par wainigu. Winu nosodija us 1 gadu 6 mehn. arestantu laboschanas nodalâ, atskaitot ismekl. zeetumâ nosehdetos 2 mehn. un 2 neb. 7) Pret Podbirschanas pagasta 20 g. wezo Jahsepu Senelisu dehl paraksta wiltoschanas ismekleschanas noluhkâ. Winu nosodija us 2 mehn. zeetumâ, atskaitot ismekleschanas zeetumâ nosehdetos 2 mehn. 8) Pret diwreis par sahdsibu sodito Bauskas pilsoni, 26 g. wezo Heleni Kalinku, par trescho sahdsibu, ko isdarijusi weesojotees Jelgawâ pee Juhles un Lihnes Ahschi. Winu nosodija ar wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudeschanu un 1 gadu 3 mehn. zeetumâ, atskaitot ismekleschanas zeetumâ nosehdetos 2 mehn.

Sahdsibas. 114. Nowotorschka pulka lasaretê issagts 27. nowembrî saldatam-apkalpotajam Wladimiram Gerasimowam, kamehr tas gulejis, no bikschu kabatas mazinsch ar 28 rbl. naudas.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 20. lihdſ 27. nowembrim. Kristiti: Anna Luisa Rungeneek, Edgards Sembergs, Luisa Alma Klasson, Ernsts Lessinsch, Erna Ottilija Mescha, Wera Walija Behrsin, Woldemars Janis Herberts Dannenbergs, Minna Alma Selma Sake. Ussaukti: Eduards Andreas Grantinsch jeb Alksnis ar Emmu Pakaln, Adams Maura ar Elisabetti Scharlotti Bernwald, Karlis Johans Elerts ar Juhli Annu Kukner, Andrejs Lawinsch ar Almu Tschischewsky, Karlis Grikis ar Ilsi Mahlin, Krischs Huhns ar Susannu Greeten, Kristaps Johans Amands Nothmans ar Katrinu Bidin, Andrejs Reinholds ar Lihsi Karlini Draudsin, Sahmels Fritzis Emmers ar Annu Mariju Osol, Johans Jahnaits ar Maiju Skuja, dſ. Koschil, Jehkabs Kasbuks ar Mariju Olgu Kundsin, Jehkabs Susans ar Annu Kerre, Heinrichs Fridrichs Hefs ar Lawisi Dobel, dſ. Bitte. Laulati: Ermans Jahtneeks ar Metu Tschurste, Janis Kalneneeks ar Elsi Briwberg jeb Freiberg, Andrejs Schmidts ar Emiliju Annu Katrinu Mitrewitz, Janis Gustaws Kontants ar Amaliju Dreiberg, dſ. Smihle, Ernsts Zinowskis ar Annu Freiman. Miruschi: Juris Reinardts 45 g.' Wilis Schanis Gailis 12 g. 10 m., Lihne Zina 20 g., Mikels Muzeneeks 28 g., Margeete Brusche 62 g., Fritzis Woldemars Meiris 3 g. 10 m., Anna Kaire 64 g.

Dahwanas nabageem 1 r. 50 k., misionei 50 kap., basnizai 6 r. 75 k.

Deewkalposchanas: swehtdeen 4. dezembrî plkst. 10 no rihta bes deewgalda, mahz. Schpiess no Sakaslejas p. 1/22 behrnu dseedaschanas stunda un otrdeen 6. dezembrî plkst. 9 no rihta Keisara Majestates Nikolaja Aleksandrowitscha wahrda deenâ ar deewgaldu preeksch draudses lozekleem, kas swehtdeenàs aisaisnemti.

Jaun-Leepajas draudses basnizas sinas no 21.—27. nowembrim. Kristiti: Rudolfs Ostels, Wali Johana Kerle, Lida Feister, Schano Arnolds Strasdoffis, Milda Dawidson, Edgars Wilhelms Ruja. Ussaukti: Mikels Sperlinsch ar Mariju Ulman, Jakobs Osolens ar Karolinu Elisabeti Mindehl, Mikels Heins ar Annu Leepin, Janis Grasmans ar Margreetu Kaul. Miruschi: Natalija Wolkewitz 19 g. w., Ansis Wikis 21 g., Janis Wilmans 49 g., Tija Zepur 60 g. w.

Dahwanas ar sirsnigu pateizibu sanemtas: preeksch nabageem no N. N. 2 rbl., no K. L. 1 rbl., no D. K. 40 kap., no W. D. 20 kap., no K. D. 50 kap., preeksch neredsigeem no N. N. 1 rbl.

Deewkalposchana: 4. dezembrî pulkst. 9 no rihta; 6. dezembrî plkst. 10 no rihta luhgschanas stunda preeksch deewgaldneekeem.

Wisjaunakàs sinas.

Walsts dome.

Sehde 28. nowembrî.

Dome turpina apspreest un peenemt likumprojektu par pilsehtu paschwaldibas reorganisaziju Polijas gubernàs.

Peterburgâ, 28. nowembrî. Senata kasazijas departamentu pilna sapulze atstahja bes eewehribas Kostromas muischneezibas preekschneeka Schukepnikowa apelazijas suhdsibu. Schukepnikows bij no kriminaldepartamenta noteesats us atzelschanu no amata par to, ka deputatu sapulzê lizis preekschâ, apspreest jautajumu par Muromzewa un 8 zitu Wiborgas ussaukuma parakstitaju usnemschanu Kostromas muischneezibas sastahwâ.

— Teesu palatas prokurors nodewa teesleetu ministrim preeksch eesneegschanas Wisaugstakam atsinumam walsts domes lozekla Gololobowa suhdsibu pret walsts domes lozekli Kusnezowu. Gololobows suhdſ Kusnezowu par apmeloschanu runâ, kas tureta no walsts domes tribinas.

— Juhras kara teesa noteesaja Bostremu us atlaischanu no deenasta disziplinarâ kahrtâ un „Panteleimona" un „Jewstafija" komandeereem Tregubowam un Klipfeilam peespreeda rahjeenu. Flagas kuga stuhrmanis Iljins un stuhrmani Wirens un Adamowitschs attaisnoti.

— Mahksias akademija eewehleja Benua par augstakàs mahksias skolas rektoru.

Harkowâ, 28. nowembrî. Kalnruhpneeku kongress nolehma luhgt, lai pasemina tarifu us oglem, kas teek suhtitas us Peterburgu un Rigu, un us sahli, kuru wed pahri Urala kalneem.

Jekaterinoslawâ, 28. nowembrî. Jusowkâ kahdâ namâ diwi noseedsneeki atteizàs padotees polizijai. Namu apschaudot weens noseedsneeks nogalinats, diwi wihreeschi un diwas seewetes apzeetinati.

Berlinê, 11. dezembrî (28. nowembrî). Eeradàs Sasonows un wakarâ brauks us Peterburgu.

— „Wahzu bankas" direktors Gwiners palatas telpàs keisara klahtbuhtnê sinoja par Bagdadas dselszeku.

Lwowâ, 11. dezembrî (28. nowembrî). Sche notika demonstrazijas pret Holmas gubernas isdalischanu. Studenti dewàs pee Mizkewitscha peeminekka, kur tika turetas runas un dseedatas poku nazionalàs dseesmas. Kad demonstranti dewàs us kreewu konsulatu, eejauzàs polizija. Abàs pusês daschi eewainoti. No rihta kahds jauneeschu pulks apmehtaja kreewu konsulatu akmeneem. Eejauzàs polizija un demonstrantus isklihdinaja. Konsulata brunogs naw bojats. Mahjas ihpaschneeka dsihwokliim issists weens logs. Wakarâ pilsehtâ bij wiss meerigi. Pehz protesta sapulzes sarihkotas demonstrazijas ari pee awises „Prikarpatskaja Rusj" redakzijas, pee kam isdausiti daschi logi.

Zetinjê, 11. dezembrî (28. nowembrî). Tà ka par skupstschinas presidentu eewehlets oposizijas kandidats, Tomanowitscha kabinets atkahpàs.

Solonikos, 11. dezembrî (28. nowembrî). Dselszeka stazijas preekschneeks nogalinats no polizista pee deenesta peenahkumu ispildischanas.

Grahmatu plaukts.

Redakzijai peesuhtitas schahdas jaunisnahkuschas grahmatas:

1) G. Landsberga Latweeschu Kalendars ar bildem. 1912. g. Peelikumi: Grafa L. Tolstoja un Jahna Poruka gihmetnes un Kabatas kalendars 1912. gadam. Jelgawâ, G. Landsberga apgahdibâ.

2) G. Landsberga Kursemes un Widsemes Laika grahmata ar bildem. 1912. gadam. Jelgawâ, G. Landsberga apgahdibâ.

3) S. Weinberga Tehwijas Kalendars 1912. g. Diwdesmitpeektais gads. Maksa 30 kap. S. Weinberga apgahdibâ, Rigâ, Awotu eelâ 75. Schis ir „Tehwijas Kalendara" 25 gadu jubilejas isdewums.

4) „Latweeschu rakstneeks". Jahna Jaunsudrabina. Neteescha atbilde „Dsimtenes Weństnesim". 1911. Generalkomisijâ pee J. Brigadera Rigâ. — 13 l. p. leelâ broschurina satur sewi daschas labas pateesibas, bet autors deemschehl rakstijis sawu apzerejumu, azim redsot, koti ustrauktâ gara stahwokli, kapehz tajâ ari eeweesuschees daudsi pahrspihlejumi un nedibinati foreedumi. Temats jau ari nebuht naw tik weegli, tahdâ sihkâ rakstinâ issmekams.

Labibas zenas Leepajas leeltirdsneezibâ.

	Pahrdeweji	Pirzeji
	kap. pudâ.	
Kweeschi. Tendenze: bes noslehgumeem.		
Kreewijas	—	—
Rudsi. Tendenze: negrosiga.		
Kreewu smagee, 120 m.	—	98—109
Deenwidu Kreewijas	—	—
Kursemes	—	94½—96
Leetawas	—	97—98
Ausas, bàltàs. Tendenze: wehsaka.		
Kreewu, laba preze	—	—
„ ekonomiju	94—96	—
„ widejas	92—93	—
Zaurmehra ausas	90—91	90
Grjasi-Zariziuas	—	—
Rjasans-Uralu	—	—
Maskawas-Kurskas	—	90—91
Kursemes	96—97½	—
Leischu	—	89
„ zaurmehra preze	—	—
Zaurmehra ausas, 90 m.	—	—
Ausas, melnàs. Tendenze: wehsaka.		
Zaurmehra.	86½—87	86½
Raibàs	—	—
Meeschi. Tendenze: drosscha.		
105 mahrz.	—	100—102
Barib. meeschi 100 mahrz.	—	98—102
Griki. Tendenze: stingra.		
100 mahrz.	—	97
Sirni. Tendenze: negrozjga.		
Leetawas, laba preze	—	—
Pensas	—	110—112
Linsehklas, 7 m. Tendenze: negrosiga.		
Leetawas	—	203
Stepu	—	205
Kanepes. Tendenze: drosscha.		
Schahwetas	165	—
Neschahwetas	—	—

Wehstules un atbildes.

Sldſ. — R. Tas gan kahds pahrpratums. Tomehr isleetosim zitâ weetâ.

A. K. Jelg. Schoreis gan neleetojams, tomehr newajag duhschu saudet.

J. W. — L.-S. Tahdu rakstu ir leels sastrehgums. Tapehz — pazeetiba!

Isdewejs: Latweeschu Dr. Beedr. tagadejais presidents Th. Doebner.

Redaktors: R. Puriņsch (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Dr. Levitas.

Eekschkigàm, seeweeschu un behrnu slimibam.
Jelgawâ, Pasta eelâ № 6.

No 17. julija sahkot dsihwoju

Pasta eelâ № 6

Telefons 602.
pretim Katrinas eelai.

Peenem sobu slimneekus

ikdeenas no plkst. 9—1 deenâ un no plkst. 3—6 pehz pusd.
Pagatawoju mahkslig. sobus, ar un bez platitem, selta kronischus, skruhwes sobus, porz. un selta plombas.

D-ts **J. Arons.**

Mag.

J. Hertela

apteeku pretschu pahrdotawê

Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.
Peedahwâ wisadas lautsaimneezibâ, dahrskopibâ un mahjsaimneezibâ wajadsigâs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisados keelumos. **Ellas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki.** — **Parfimerijas un seepes.**
Gumijas prezes.

Pret klepu un aissmakumu!
Rudolfa Eberenza

‚Zwelftee'

(no daschadàm sahlem pagatawotas ripinas) dod ahtri atweeglinajumu.
Maksà **25** kap. pazina.
Pehrkams wisâs apteekâs un apteeku pretschu pahrdotawâs.

---

8. dezembrî 1911. g. plkst. 10 no rihta **Sahlites muischâ** pee meschsarga Seleescha,

pahrdos wairakfolischanâ

sausu **behrsa malku** 7×7. Turpat war ari malku apskatit. Tuwakas sinas Jelgawâ, Katoku eelâ № 44.

J. Burgmeisters.

Jelgawas Lauksf. Beedribas Krahsch. un Aisd. Sabeedr. zaur scho isfludina par

suduschu

noguldijuma sihmi no 23. februara 1911. g. sem **Nr. 28206,** 1000 rbl. wehrtibâ un ka pehz 3 mehnescheem winas weetâ, ja ta netiktu atrasta, isdos weenigi derigu dublikatu.

23. nowembrî 1911. g.

Lihds mehnescha beigam

Seemas-swehtku ispahrdoschana.

Tagad **Kolonadu** eelâ № 13. Jelgawâ.

I. Cäsarewitsch,
tuhku, manufakturas, audeklu un wełas pahrdotawa.

Tagad **Kolonadu** eelâ № 13. Jelgawâ.

Sewischki paseminatas zenas.

Swehtdeen, 4., 11. un 18. dezembri weikals atwehrts.

Jelgawâ.

Brli Hall senak A. Schweissing

Wadmalas, manufakturas un audeklu prezes.

Kungu weła. Trikotaschas. Mehbełu stoffi. Tepiki.

Waska drehbes un ahdas drehbes fabrikati no akziju sabeedr. **Max Gräbner.**

Telefons 152.

Leelajâ eelâ № 12.

A. R.

Bogdanowa

tabakas fabrik. noliktawa

Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wislabakâs papirosu tschaulites (hülses) if pascha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard",

starp tàm: koka kastitês par 250 gab., kà ari **Berlines** 109 gab. ar labu-mundsiki katrâ kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: Halts 1/1 **№ 46** kap., 1/2 **№ 23** kap. **Makkapara** spezialtabaka: **Swesda № 40, № 30 un № 10** nepahrspehjama laduma. **Papirosi:** wisas **wairak peepraśtas sortes par lehtàm zenàm.**

NB. Atkalpahrdewejeem wislabakâ eepirkschanas weeta.

Tabaka III. sorte jau no 72 kap. mahzina un **zigarus no 7 r. 50 k. no 1000 sahks.**

Sludinajums.

Jelgawas Pilsehtas Krahj-Kases Waldê wispahrigi pasino, kà pilsehtas krahj-kasê, sahkot ar **1. dezembri** 1911. g., jaunus noguldijumus uf augleem jeb auglu-augleem, tikai pret

tschetri un pus (4½)%

peenems.

S. Weinberga „Tehwijas Kalendars"

1912. gadam

patlaban isnahzis. Dabujams katrâ kreeknâ grahmatu weikalâ un pee awischu pahrdewejeem, kà ari pee ziteem chà ar Keisara Majestates uogihmi puschkotà religiskà, pedagogiskà un etiskà isdewuma interesanteem. Wairumâ dabujams manâ grahmatu weikalâ — Rigâ, Awotu eelâ Nr. 75., un „Rigas Awises" kantorî, Suworowa eelâ Nr. 6. Jelgawâ, Landsberga grahmatu tirgotawâ Katoku eelâ Nr. 7. Maksâ 30 kap. Atkalpahrdewejeem, misiones un diakonijas mehrkeem, sewischki, masturigu un zeeteju gimenu pabalstam un dahwinajumeem — aprehkinu peemehrigu rabatu.

„Tehwijas Kalendara" literarisklà rakstu nodała, kà ikgadus, tà ari schoreis loti bagata, interesanta un swariga, kur, starp zitu, sawàs popularàs „apzerês" sneedz kristigas praktiskas pamahzibas, padomus, mahjeenus, paskubinajumus, pamudinajumus un modinajumus tagadnes kulturas reformu weizinajumam, sewischki „dsihwas tizibas darbibas pazehlibai" sneedz ihsti dsihwà gara interesi modinajoschus „apzerurakstus": 1) „Draugeem" S. Weinberga „Tehwijas Kalendara" 25 gadu pastahwibas preekschwakarà. Nopeetns wahrds un sirsnigs mahjeens. — 2) „Atskats". Pahrskats par pag. g. if muhsu dsihwes. J. Wihtolina. — 3) „Muhsu deenu pasuduschàs meitas." A. Ramana. — 4) „Waj Bibelei no Bahbeles jabihstas". Wehsturisks, sinisks, religisks, pamahzoschs apzerejums. G. Firstmana tulkojumà. — 5) „Mahzitais un rentneeks." — 6) „Ko es waru darit misionei par labu?" Misionara Heffa. — 7) „Par Kristus kalpeem". — 8) „Ko misione sagaida no mums wiseem?" Pehz „Zeemina". — 9) „Nerwu wahjiba". — 10) „Klints juhra". Nopeetns wahrds un sirsnigs mahjeens nerwu wahjneekeem. — 11) „Par droschsirdibu". — 12) „Jesus ir atnahzis par muhschiga preeka pamatu". — 13) „Zitadi wehji puhsch". — 14) „Japaneeschu kristigee". Misionara Hessa. — 15) „Kristigs Basuto, kas preezajas par Deewa wahrdu kà tahds, kas dabujis leelu laupijumu". — 16) „Laba atbilde". — 17) „Atraiknes graschi nesuhd". — 18) „Kà Bali kehninsch gahdà par skolas kahrtigu apmeklejumu". — 19) „Indijas beztizibas mahzibas skolu launee augli". Misionara Handmana. — 20) „Par tautas leelako eenaidneeku". Skolotaja G. Forstmana. — 21) „Idealisms". Selteneetis. — 22) „Mahzees pazeest". — 23) „Mahzitajs Ludwigs Katterfelds sawà dsihwê un darbà". Pehz mahzitaja O. Schaberta — S. W. — 25) „Gala wahrds". S. W.

Sagaidam, ka zeen. publika paweizinàs minetà kalendara gaitu tautà, katrs neween sewim, bet ari preeksch saweem pasihstameem, pat wehl preekà aisrahdis scho mahjas rotu eeguht, kam wehl schi nebuhtu, sewischki behrneem, jaunawam, jaunekleem, laulateem, atraitnem, sirmgalwjeem, zeetumneekeem un swehtku laudim ilzsti schis organs eewehlams, — tamdehl, ka winsch sawàs lapàs gandrihs wisas minetàs grupas neween katru sewischki usrunà, bet ari lihds aisnes minetàm grupàm sawà sinà peemehrotu bildi . . .

S. Weinbergs,
„Tehwijas Kalendara" isdewejs.

Nupat isnahza un dabujams wisâs eewehrojamakâs grahmatu pahrdotawâs:

Jelgawas Kalendars

1912. gadam.

Isdots no **„Latweeschu Awischu"** redakzijas. — **Literarisklà peelikumà** eeweetoti kodoligi, weseligi raksti tautsaimneezibas, basnizas un skolas laukos, kà ari sirds pazilaschanai un tihkamam laika kaweklim (stahsti, dsejas, atjautas un jautribas). — Maksà, pa weenam pahrdodot, **15** kap., wairumâ 30 proz. rabata.

„Latweeschu Awischu" ekspedizija.

Skaistuma seepes

„Ideal-Avance"

weenigi ihstàs.

Wisas zitas sortes, kà 765, atraidamas kà newehrtigi pakaldarinajumi.

Eepehrkot raugatees uf to, ka uf katra gabala ir muhsu fabrikas nosaukums **„Avance"** un zitas sortes atraideet.

Dabujamas wisur.

Kosmet. laborat. „Avance" Rigâ.

---

4 selta medaläs. **3 sudraba medaläs**

Goda diploms no Semkopibas Ministrijas.

Skaistuma seepes

Ideal 765

„Wenns" fabrikas, dod ahdai skaistu isskatu, ustura to weselu un nodsen wisadas ahdas kaites, tà ka katrs, kas schis seepes leeto, ustura koti ilgi sawu jaunibas skaistumu.

No pakaldarinajumeem brihdina!

Pee pirkschanas luhds eewehrot № 765. Dabujams wisàs labakàs tirgotawàs.

Seepju un parfimeriju fabrika **„Wenns"**
Markowicz un Plöhn Kuldigâ.

Jelgawas Annas draudse

farihko treschajâ atwentê, 11. dezembrî 1911. g.
Jelgawas Latweeschu Beedribas sahlê (Katoku eelâ № 11)

basaru.

1) Pa basara laiku spehlès 19. Archangelogorodskas dragunu pulka orkestris. 2) Dseedàs Annas basnizas koris. 3) Laimes galdinsch 4) Amerikanu uhtrupe un daschi ziti ussautrinajumi. Bufete ar kafiju, tehju, limonadi un augleem u. t. t. — Basara preekschmetus sahks isfneegt pulksten **1** pusdeenà. Eeeja basarà bilescha ihpaschneekeem par brihwu. — Turpat tuhlin pehz beigta basara preekschmetu isfneegschanas

Balle

ar konfetti kanju, Amora pastu un serpentinu.
Spehlès 19. Archangelogorodskas dragunu pulka orkestris.

Eeeja 1 rubli no personas.

Beigas pulksten 4 no rihta.

Peesihme: Neisnemtus basara preekschmetus usglabàs pee draudses mahzitaja lihds 14. dezembrim, bet pehz tam tos peeskaitìs pee basnizas dahwinajumeem.

Basara dahwinajumus nem laipni pretim un basara biletes pahrdod.

Jelgawà: Annas draudses mahzitajs Leelajâ eelâ № 77., Fr. Weidemana material-weikalâ Leelajâ eelâ № 83., K. Reinschüssela material-weikalâ Leelajâ eelâ № 66., Allunana grahmatu weikalâ Leelajâ eelâ № 21., Latweeschu Awises ekspedizijâ Skrihweru eelâ № 35., S. Treiwerta material-weikalâ Kolonadu eelâ № 1., G. Landsberga grahmatu weikalâ Katoku eelâ № 7., L. Neimana grahmatu weikalâ Katoku eelâ № 11., A. Stegmana material-weikalâ Katoku eelâ № 33., J. Droschprata material-weikalâ Katoku eelâ № 60., J. Wassiljewa dselschu un tehrauda pretschu weikalâ Katoku eelâ № 38, Latweeschu Lauksf. Ekonom. Beedribas weikalâ Katoku eelâ № 46.

Uf laukeem: pee wiseem draudses wezakeem (pehrmindereem). Un isrihkojuma deenà no pulksten 12 pusdeenà sahkot Latw. Beedribas namà pee kases.

Basara komiteja.

Latweeschu Skolu un Isglihtibas Beedriba
sestdeen, **3.** dezembrî, pulksten 8½ wakarà,
Jelgawas Latweeschu Beedribas sahlê, Katoku eelâ № 11,
farihko

Rudolfa Blaumana wakaru.

Dsejneeks P. Blau lasis: **Atminas par Blaumani.** Dsejneeks K. Skalbe deklamês **Blaumana dsejas.**
Uswedìs Rudolfa Blaumana joku lugu

„Sagli".

Personas:

Kahrklis	M. Wihnkalns.	Osolu Peteris .	Peteris Wilnis.
Maja	Anna Atwase.	Jeschka	Er. Augstkalns.
Leene	Alina Wahrpa.	Ilse	Marija Wisbul.
Namneeks . . .	Jahnis Wilnis.	Abrams	krist. Bergers.

Pehz tam **Balle.**

Eeejas maksa: 1. weetà **1** rbl.; 2. — **75** kap.; 3. — **50** kap.; balkonà **60** un **40** kap. Ballê: weeseem **50** kap; beedreem **30** kap. Skolenu biletes **40** kap. preeksch wisa wakara. Biletes eepreeksch abonamas **L. Neimana** grahmatu pahrdotawà.

Beigas pulksten 3 nakti. **Preekschneeziba.**

„Pfaff" schujmaschinas

pahrdod weenigi pee

A. Lipperta,

Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 8, 1 tr.
Leepajâ, Graudu (Korn) eelâ Nr. 47.

Uf nomaksu no 1 rub. nedelâ.

Wisu zitu sistemu **rokas schujmaschinas** sahkot no 22 rub.

Wislabakàs pasaulê. **Wislabakàs pasaulê.**

„Brennabor" un „Wanderer" welosipedi.

Mehbełu un spogułu magasina

L. S. Idelsak,

Rigâ, Sudmalu eelâ № 109, Marijas eelas stuhri,
(eeeja no Sudmalu eelas).

Peedahwà leelà iswehlê daschadas

mehbeles

par mehrenàm zenam.

Winer-krehsli un nikela gultas.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.